

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (36)

спецвипуск до

*Всеукраїнського актуального мережевого семінару
«Сучасна дошкільна освіта: стратегія, тактика,
виміри змін»*

та

*I-го Регіонального конкурсу есе англійською мовою
“Vinnytsia Thinks English”*

Вінниця – 2021

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 1 (36)

Свідоцтво про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 2 від 18 березня 2021 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.; **відповідальний редактор:** методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2021. – Випуск 1(36). – 160с.

СУЧАСНА ДОШКІЛЬНА ОСВІТА: СТРАТЕГІЯ, ТАКТИКА, ВИМІРИ ЗМІН

Концептуальні засади програми «Нова українська школа» у поступі до цінностей.	
ЖУРБА К. О.	5
Формування креативної компетентності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти в умовах сучасного освітнього простору. ЗАСИПКІНА Л.А.	10
Готовність до інноваційної діяльності як складова професійної компетентності сучасного вихователя. РУДА Т. В.	13
Організація дистанційного навчання на факультеті дошкільної освіти та музичного мистецтва. ФЕДЧИШИНА Т.Л.	16
Підготовка майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до реалізації інтерактивних технологій в інклюзивному освітньому середовищі. ТОКАР Л. П.	21
Психологічна компетентність майбутнього вихователя як складова його педагогічної майстерності. КЛИМЕНКО О. Ф.	26
Формування інклюзивної компетентності майбутнього вчителя початкових класів при вивченні педагогічних дисциплін. ЛУЦИНКЕВИЧ Л. А.	30
Наступність у роботі ЗДО та початкової школи як передумова якісної неперервної освіти. МИХАЙЛИШИН Р. Р.	35
Виховна робота в закладі вищої освіти як умова професійної підготовки майбутніх вихователів. ПІСОЦЬКА Л.С.	41
Модель організації здоров'язберігаючого навчально-виховного процесу в сучасному закладі дошкільної освіти. РАТОВСЬКА Г.Ф.	45
Психологічні особливості адаптації дітей з особливими освітніми потребами до умов закладу дошкільної освіти. СЛИЗЬКОУХА О.О.	49
Художня література як важливий засіб виховного впливу на особистість дитини дошкільного віку. СЕРГЄЄВА З. П.	52
Використання елементів ейдетики в роботі з дітьми шестирічного віку. РЕМЕНЯК Т.С.	56
Інноваційні технології в ознайомленні дітей дошкільного віку з художньою літературою. ПАСІКОВА Н.І.	60
Використання інноваційних оздоровчих технологій в закладах дошкільної освіти. ПАВЛЮК Л.П.	67
Мистецько-педагогічний потенціал музики в системі дошкільної освіти України. МАЗУР А. М.	70
Психологічна рівновага батьків – як запорука успішного виховання дітей в умовах пандемії. БЕВЗ В.В.	74
Організація роботи з обдарованими дітьми в закладі дошкільної освіти. БОРАК Н.А.	78
STREAM-освіта у сучасному дошкіллі. ВОЙТЕНКО О.М.	82
Формування професійного іміджу музичного керівника закладу дошкільної освіти. ГАВРИЛЮК О. А.	85
Формування природничої компетентності у дітей дошкільного віку в контексті творчої спадщини Василя Сухомлинського. ДРАЧЕНКО В.В.	88

Застосування інтерактивних методів у професійній діяльності педагога ЗДО на засадах концепції НУШ. ЗАГРИЗЛА В. В.	92
Розвиток музично-сенсорних здібностей дітей дошкільного віку засобами музичної виразності. КАСЬКО Т.В.	96
Умови організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти. СОРОЧАН М.П.	99
Музично-дидактичні ігри як засіб розвитку сенсорних здібностей. БОГОЦЬКА В.М.	103
Виклики часу: нові ролі викладача ВНЗ –коуч, тьютор, фасилітатор. ТАРАШЕВСЬКА О.В.	106
Креативність– складова фахової підготовки майбутніх учителів. ТВЕРДОХЛІБ Н. В.	109
Методика викладання образотворчого мистецтва в контексті підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти. ХОМІЦЬКА Н.М.	112
Формування професійної самосвідомості майбутнього вихователя як умова його професіоналізації. ЦІСАР І. В.	114

ЕСТЕТИЧНЕ, ПРАВОВЕ ТА ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО МАЙБУТНЬОГО КРАЇНИ

Музичне заняття – головна форма навчання і формування художньої майстерності. КАЛАШНЮК Є.Й.	118
Формування національної самосвідомості студентів засобами української народної пісенної культури. МАЗУР А. М.	123
Удосконалення фізичної підготовленості здобувачів освіти навчальних закладів ДСНС України засобами гирьового спорту. КРАСУЦЬКИЙ В. М., ОСАДЧУК О. Ю., ПАЛАМАРЧУК Ю. Г.	127
Право на освіту у сучасному вимірі. ПЛОТИЦЬКА Ю.П.	132
Успіхи та досягнення легкоатлетів вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу. ПРИСЯЖНЮК Д.С. КОВІНЬКО М.С.	135

ВІДОМІ ІМЕНА 138

Баснописець И.А. Крылов. Мораль и дидактика. **МЕЛЬНИК Т.Н., КИСЕЛЁВ Д.Л.**

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Методика використання інформаційних технологій на уроках з основ здоров'я в 4 класі. БОГДАНА ДЗЮБЕНКО	141
Розвиток спритності дітей шкільного віку засобами дзюдо. УЛЯНА КІСІЛЬ	145
Використання інформаційних технологій навчання на уроках математики в початкових класах. ДІАНА МУДРАК	148
Музикознавчі аспекти використання творів Л.В. Бетховена на уроках музичного мистецтва в початкових класах. АНАСТАСІЯ ХАРЧУК	151
І-Й РЕГІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ЕСЕ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ “VINNYTSIA THINKS ENGLISH”	155
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ СТАТЕЙ	

МУЗИКОЗНАВЧІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТВОРІВ
Л.В. БЕТХОВЕНА НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

УДК 373.3.016:78.07.1

Анастасія ХАРЧУК

студентка педагогічного факультету

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Науковий керівник: к.пед.н. Засипкіна Л.А..

У статті розглянуто музикознавчі аспекти проблеми дослідження музично - педагогічної спадщини Л.В. Бетховена та можливості її впровадження у навчально-виховний процес початкової школи.

Ключові слова: музично-педагогічна спадщина Л.В. Бетховена, бонський період творчості, віденський період творчості.

Постановка проблеми. Соціальні перетворення, що відбуваються в Україні, сприяють відродженню духовності, національної культури, зумовлюють необхідність пошуку нових засобів виховання дітей та молоді.

Музичне виховання дітей є найважливішим процесом у побудові музичної культури суспільства, а також є суттєвим елементом загальнокультурного зростання людства.

Видатні композитори, творці в галузі музичного мистецтва, у своєрідних образах зуміли відбити те прекрасне, найбільш цінне і прогресивне, що змогли почути, побачити в дійсності – в природі, в почуттях, думках людини.

Саме тому, проблема формування гармонійно розвиненої, загальнокультурної та високоморальної особистості сучасного школяра засобами музичного мистецтва (творами композиторів – класиків) і досі залишається досить актуальною та багатоаспектною.

Аналіз наукових джерел. Роль творів (музичних шедеврів) композиторів-класиків у загально-культурному розвитку молодших

школярів неодноразово підкреслювали науковці Д. Д жола, В. Євдокімов, Д. Кабалевський, М. Лозова, Г. Троцько, Г. Шевченко, А. Щербо.

Проблемі виховання школярів засобами музично-творчої спадщини видатних композиторів, формування естетичних потреб, ідеалів, смаків, музично-естетичних інтересів, присвячені праці сучасних музикантів – педагогів А. Болгарського, Б. Бриліна, В. Бриліної, І. Зязюна, Л. Коваль, О. Кузнецової, Н. Лисіної, Л. Масол, Г. Падалки.

Мета статті – висвітлити музикознавчі аспекти проблеми дослідження музично - педагогічної спадщини Л.В. Бетховена та можливості її впровадження у навчально-виховний процес початкової школи.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що кожна з музичних епох висуває на передній план визначене коло жанрів, найбільш відповідних її естетичним установкам. Так, наприклад, епоха Барокко піднесла такі жанри як меса, пасіони, ораторії. В них сила художньої дії формувалась завдяки поєднанню двох факторів: історично складених словесних

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

текстів, втіливших глибинний зміст і хорове інтонування, підкріпленого могутністю оркестрового звучання.

В епоху віденського класицизму відбувається піднесення жанру інструментальної симфонії, котра прийняла своєрідну змістовну «естафету» від вокально-інструментальних жанрів. В симфонії знайшло відображення нове світовідчуття людей, об'єднаних новими ідеями.

В 1918 році Пауль Беккер, відповідаючи на запитання «Що таке симфонія?», писав: «Симфонія для художника – це засіб спілкування з допомогою засобів інструментальної музики і широкими колами сприймаючих мас. Художник, створюючи задумку симфонії, поряд з цим створює і ідеальне уявлення активно діючій аудиторії» [2, с. 42].

Але рамки старих жанрів не могли вмістити нового змісту і тому відбулась зміна пріоритетів. Чисто інструментальна музика зосередилась в жанрах сонат і симфоній, а музика вокальна і хорова знайшла своє переломлення в нову епоху у більш демократичних жанрах: гімнах, піснях, кантатах.

Одним із видатних композиторів, що працювали в жанрі інструментальної музики є Л.В. Бетховен. – один з величезних явищ світової культури.

Його творчість займає місце в одному ряді з мистецтвом таких титанів художньої думки, як Толстой, Рембрандт, Шекспір. З сторони філософської, демократичної, мужності новаторства Бетховен не має собі рівних в музичній культурі Європи минулих століть. У творчості цього композитора закарбувалось велике пробудження народів, героїка та драматизм революційної епохи. Звернення до всього людства, його музика

була сміливим викликом естетиці феодальної аристократії.

Особливості творчої роботи Бетховена – рівновага та симетрія музичної мови, плавність ритміки, камерне прозоре звучання, чисті почуття. Він шукав інших інтонацій – динамічні і тривожні, різкі і завзяті. Звучання такої музики стало насиченим, щільним, драматичним; його теми набули небувалої тоді лаконічності, сурової простоти. Людям, які виховувались на музичному класицизмі XVII ст. бетховенська манера вираження здавалась незвичною до такої міри, що композитору не один раз докоряли, що він прагне оригінальності, помічали в його нових вираженнях лише незрозумілу, ріжучу слух з дисонантним звучанням музику. Слід зазначити, що Бетховенська музика значно відрізняється від музики композиторів епохи Просвітництва. Їй притаманний величезний заряд енергії, накопичення почуттів та важлива риса бетховенської естетики, як і всіх композиторів-класиків XVIII ст., - чуття гармонії з миром, зв'язок з людством та світом у цілому. Його творчість пройнята тією силою, вірою, радістю життя, які прийшли до кінця в музиці з початком «романтичної епохи».

Завершуючи епоху музичного класицизму, Людвіг Ван Бетховен одночасно відкривав дорогу наступаючій епосі. Його музика вища усього, що було створено його сучасниками і наступаючим за ним поколінням, перегукуючись з пошуками ще більш пізнього часу. Тому його твори є високохудожніми, високоморальними і корисними для використання у загальноосвітній школі з метою формування гармонійно розвиненої, загальнокультурної та високоморальної особистості сучасного школяра.

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

Проаналізувавши науково-методичну, методологічну музичну літературу нами визначено основні історичні аспекти розвитку та становлення Л.В. Бетховена як композитора, зокрема: значення бонського періоду, віденський період творчості, критичні роки, пізній Бетховен, учні Л.В. Бетховена та особливості використання його творів на уроках музичного мистецтва, зокрема: 9-тої симфонії Л.В. Бетховена, фортепіанних сонат, варіацій, камерно-інструментальних творів та вокальної лірики.

На основі ретроспективного аналізу життєвого шляху та творчої спадщини видатного композитора ми дійшли висновку про те, що Л.В. Бетховен з його несамовитою жагою до знань досягнув усе, що йому потрібно було знати для плідної роботи в обраних жанрах і блискуче довів це своїми дивовижними творчими музичними досягненнями.

В ході нашого дослідження нами визначено рівень використання музичних творів Л. В. Бетховена в початковій школі на уроках музичного мистецтва. Результати проведення анкетування свідчать про те, що музично-педагогічна спадщина видатного композитора використовується вчителями музики несистематично, нецілеспрямовано.

Вчителям слід постійно наголошувати на тому, що звернення до витоків музично-творчої спадщини Л.В. Бетховена є важливим творінням краси. Головна ціль, яку потрібно ставити, залучаючи школярів до музичної спадщини видатного композитора – розвинути чутливість і потяг до класичної музики, ввести їх у світ добра і краси, відкрити за допомогою музичного мистецтва животворне джерело людських почуттів і переживань, навчити захоплюватися неповторністю музичних творів.

Аналіз фактів музичної критики твору Л.В. Бетховена («Струнної серенади opus 8») під назвою «Бетховен, який посміхається» свідчать про те, що секрет її популярності, напевне, у тому, що музичну мову цього твору, його світлі, часом глузливі, часом театральні-драматичні інтонації, мають попит у сучасного слухача, поглиненої як боротьбою за виживання і поза місцем під сонцем, але здатного радіти життям, любити дітей і захоплюватися красотою мистецтва.

Згідно вищезначеного, нами визначено пропозиції щодо використання творчості видатного композитора Л.В. Бетховена у музично-педагогічній роботі вчителів музики у загальноосвітній школі, зокрема:

- ознайомлення школярів з історичними аспектами становлення Л.В. Бетховена як композитора, хорового диригента, громадського діяча, педагога, творця класичних зразків української хорової музики;
- систематичне, планомірне та організоване ознайомлення школярів творчою спадщиною видатного композитора;
- залучення школярів до дослідницької роботи;
- творчий підхід до використання музичного доробку Л.В. Бетховена на уроках музичного мистецтва;
- оволодіння семантичною структурою музичних творів Л.В. Бетховена та засобами їх виразності;
- звернення до морально-естетичної природи творчості композитора;
- увага до авторської позиції, яка виражена у мистецьких творах різних жанрів, протилежних точок зору, визначення власної позиції.

Висновки. Таким чином, можна зробити

ШКОЛА МОЛОДОГО ВЧЕНОГО

висновок, що Л.В. Бетховен є одним з найбільших музичних геніїв. Його надбання у класичну музичну культуру непереврені. Значення його творчості винятково велике. Твори Бетховена досі є зразками, на яких виховуються музиканти.

Подальшого дослідження потребують і інші аспекти досліджуваної проблеми, зокрема: «Використання творів Л.В. Бетховена у позакласній музично-виховній роботі»; «Значення творчої спадщини Л.В. Бетховена у духовному розвитку школярів»; «Художньо-естетичне виховання молодших школярів засобами творчості Л.В. Бетховена»; «Особливості сприймання творів Л.В. Бетховена школярами» та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. А.Альшванг. Людвіг ван Бетховен / А. Альшванг. – К., 2002. – 124 с.
2. Асафьев Б. Избранные статьи о музыкальном просвещении и образовании / Б. Асафьев. – Л.: Музыка, 1965. – 151 с.
3. Кенигсберг А. Людвиг Ван Бетховен / А. Кенигсберг. – Л.: Музыка, 1970. – 126 с.
4. Корганов В. Л. Бетховен. Биографический этюд / В. Корганов. – М.: Алгоритм, 1997. – 142 с.
5. Кремльоз А. Фортепіанні сонати Бетховена / А. Кремльоз. – М.: 1989. – 322 с.
6. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти: навч.-метод. посібник / О. Я. Ростовський. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2011. – 640 с.

*Стаття надійшла до редакції
18 лютого 2020*